

Nr 12

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående veterinärmedicinsk rådgivnings- och laboratorieverksamhet jämte motioner.

Propositioner

Kungl. Maj:t har i propositionen nr 1 (bilaga 11, punkten G 1) föreslagit riksdagen att till Veterinärstyrelsen anvisa ett förslagsanslag av 2 796 000 kr. Kungl. Maj:t har vidare i propositionen nr 43 under återopande av utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för den 28 februari 1969 föreslagit riksdagen att *dels* antaga förslag till förordning om organiserad hälsokontroll av husdjur, *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga åtgärder för bildandet av Aktiebolaget Laboratorietjänst efter de riktlinjer som anförts i propositionen, *dels* till Bidrag till främjande av juverhälsokontroll hos nötkreaturen på driftbudgeten under nionde huvudtiteln för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr., *dels* till Teckning av aktier i Aktiebolaget Laboratorietjänst på kapitalbudgeten för budgetåret 1969/70 under fonden för statens aktier anvisa ett investeringsanslag av 624 000 kr., *dels* bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att i överensstämmelse med vad som anförts i propositionen ikläda staten garanti för lån till Aktiebolaget Laboratorietjänst intill ett belopp av 520 000 kr.

I anslutning till ett av veterinärväsendeutredningen avgivet delbetänkande som behandlar veterinärmedicinsk rådgivnings- och laboratorieverksamhet föreslås i propositionen nr 43, att Kungl. Maj:t får vidta åtgärder för att bilda ett särskilt bolag — Aktiebolaget Laboratorietjänst — med staten och jordbruksnäringen som delägare för driften av regionala veterinärmedicinska laboratorier. Bolagets verksamhet avses bl. a. ersätta den verksamhet som f. n. bedrivs vid hushållningssällskapens veterinärmedicinska laboratorier. Aktiekapitalet föreslås utgöra 1 milj. kr. fördelat med 52 % på staten och 48 % på jordbruksnäringen. Stiftarna av bolaget skall vidare lämna kreditgaranti för bolaget om sammanlagt högst 1 milj. kr. Bolaget avses påbörja sin verksamhet den 1 januari 1970.

I fråga om den veterinärmedicinska rådgivningen föreslås bl. a. ökad publikationsverksamhet. För att främja planläggning och samordning av den veterinärmedicinska rådgivningen skall till veterinärstyrelsen knytas en rådgivande nämnd. Organiserad djurhälsokontroll skall grundas på en särskild förordning, vars lydelse framgår av s. 2 och 3 i propositionen.

Motionerna

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 941 av herr *Eskilsson m. fl* och II: 1078 av herr *Glimmér m. fl.* vari hemställts att riksdagen vid behandling av proposition nr 43 måtte besluta att antaga Kungl. Maj:ts förslag med den ändring att möjlighet beredes hushållningssällskapen att ingå som delägare i Aktiebolaget Laboratorietjänst och vara representerade i bolagets styrelse samt att hushållningssällskapen skall beredas tillfälle att, för bolagets räkning, fortsätta sin hittillsvarande verksamhet med hälsokontroll av husdjur,

dels motionen I: 942 av herr *Pettersson, Harald, m. fl.* vari hemställts att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 43 måtte besluta att inrätta fem tjänster vid statens veterinärmedicinska anstalts konsulentavdelning med regional stationering och med uppgifter i enlighet med vad som anförts i motionen,

dels motionen II: 1079 av herr *Jonasson m. fl.* vari hemställts att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 43 måtte besluta att bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga åtgärder för bildandet av Aktiebolaget Laboratorietjänst och vid de fortsatta överläggningarna med hushållningssällskapen särskilt pröva deras fortsatta anknytning till den veterinärmedicinska laboratriveksamheten i enlighet med vad i motionen anförts, samt att kostnaderna för den veterinärmedicinska produktionsrådgivningen, innefattande bl. a. den organiserade djurhälsokontrollen, skall delas lika mellan staten och jordbruksnäringen.

Utskottet

I samband med 1967 års beslut om de nya lantbruksnämnderna godkände riksdagen ett uttalande innebärande att den veterinära verksamhet som hushållningssällskapen bedrev tills vidare ej borde inordnas i lantbruksnämnderna. Närmare ställning skulle tas till denna verksamhet när veterinärväsendeutredningen framlagt förslag i ämnet. Riksdagen beslöt dock om vissa åtgärder i syfte att säkerställa drift av sällskapens veterinärlaboratorier i avvaktan på nämnda utredningsförslag.

I föreliggande proposition framlägger Kungl. Maj:t på grundval av ett betänkande från veterinärväsendeutredningen förslag rörande den veterinärmedicinska rådgivnings- och laboratriveksamheten. Vad först gäller *rådgivningsverksamheten* anses den böra intensifieras och anpassas till animalieproduktionens utveckling. För att främja planläggning och samordning av den veterinärmedicinska rådgivningen föreslås att en råd-

givande nämnd knyts till veterinärstyrelsen. Vidare bör bl. a. publikationsverksamheten utökas på det veterinärmedicinska området.

Ett förslag från utredningen om att för vissa regioner inrätta fem konsulttjänster vid statens veterinärmedicinska anstalt har departementschefen inte ansett sig kunna tillstyrka. Denna utbyggnad av den regionala organisationen anses nämligen höra samman med frågan om distriktsveterinärorganisationens framtida uppläggning, om vilken veterinärväsendeutredningen senare kommer att framlägga förslag. I motionen I: 942 yrkas dock på av utredningen anförda motiv att riksdagen nu skall besluta inrätta fem tjänster vid statens veterinärmedicinska anstalts konsulentavdelning. Utskottet, som vill erinra om att Kungl. Maj:t äger inrätta tjänster av nu ifrågavarande slag, ansluter sig till departementschefens bedömning i frågan. Motionen bör således enligt utskottets mening inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Såsom framgår av propositionen ombesörjs den veterinärmedicinska produktionsrådgivningen, inklusive den organiserade djurhälsokontrollen, f. n. i huvudsak av hushållningssällskapens veterinäravdelningar. Denna rådgivning bör enligt departementschefen — i likhet med annan produktionsrådgivning inom animalieproduktionen — även i fortsättningen ha om hand av och bekostas av jordbruksnäringen. Enligt motionen II: 1079 bör emellertid kostnaderna för densamma delas lika mellan staten och jordbruksnäringen. Den veterinärmedicinska rådgivning som bedrivs i anslutning till djurhälsokontroller anser motionärerna nämligen inte vara jämförbar med sådan kommersiell produktionsrådgivning eller annan liknande rådgivning som samhället knappast har anledning att stödja.

Utskottet får i anledning av sistnämnda motionsyrkande erinra om att lantbruksnämnderna disponerar medel för att anlita veterinärmedicinsk expertis bl. a. för rådgivning inom ramen för de statliga insatserna för jordbrukets rationalisering. Detta tillsammans med bl. a. de ekonomiska åtaganden som staten ikläder sig vid bifall till de i det följande behandlade förslagen om anordnande av veterinärmedicinska laboratorier bör enligt utskottets mening vara till fyllest. Jordbruksnäringen bör således svara för den veterinärmedicinska produktionsrådgivningen i övrigt samt den organiserade djurhälsokontrollen.

Denna kontroll bör såsom Kungl. Maj:t föreslagit grundas på en särskild förordning, vars lydelse framgår av propositionen. Enligt förordningen bör kontrollens närmare omfattning och utformning bestämmas av Kungl. Maj:t eller den myndighet Kungl. Maj:t förordnar.

Den regionala veterinärmedicinska *laborativverksamheten* bör enligt Kungl. Maj:ts förslag ombesörjas av ett särskilt bolag — Aktiebolaget Laboratorietjänst — med staten och jordbruksnäringen som delägare. Med företrädare för Sveriges lantbruksförbund har överenskommit att bolaget skall ha ett aktiekapital om 1 milj. kr., fördelat med 52 % på staten och

48 % på Sveriges lantbruksförbund som har rätt att fördela sina aktier. Stiftarna skall vidare lämna kreditgaranti för bolaget om sammanlagt högst 1 milj. kr. Styrelsen för bolaget föreslås bestå av sju ledamöter och två suppleanter, varav Kungl. Maj:t utser fyra ledamöter och en suppleant. Bolaget föreslås påbörja sin verksamhet den 1 januari 1970. Utskottet har i princip inte något att erinra mot vad Kungl. Maj:t i förevarande hänseende anfört. Med hänsyn till att det nya bolagets namn ännu inte slutgiltigt godkännts av patent- och registreringsverket förordar utskottet dock att det anslag för aktieteckning, som äskas i sammanhanget, ges en mera allmän rubricering än som skett i propositionen.

Hushållningssällskapens förhållande till det nya bolaget behandlas i några motioner. Sålunda bör riksdagen enligt motionerna I: 941 och II: 1078 besluta att möjlighet skall beredas hushållningssällskapen att ingå som delägare i bolaget och vara representerade i bolagets styrelse. Utskottet får i anledning härav erinra om att enligt den i propositionen redovisade överenskommelsen Sveriges lantbruksförbund såsom nämnts skall ha rätt att fördela sin andel av aktierna. Ett bifall till Kungl. Maj:ts förslag innebär således att möjlighet finns att tillgodose det i motionerna framförda yrkandet. Detta synes därför inte behöva föranleda något särskilt uttalande från riksdagens sida.

I samma motionspar föreslås vidare att riksdagen skall besluta att hushållningssällskapen skall beredas tillfälle att, för bolagets räkning, fortsätta sin hittillsvarande verksamhet med hälsokontroll av husdjur. Enligt motionen II: 1079 bör Kungl. Maj:t bemyndigas att särskilt pröva sällskapens fortsatta befattning med veterinärmedicinsk laboratorieverksamhet. I anledning härav kan omnämnas att veterinärväsendeutredningen som en möjlighet räknat med att det nybildade bolaget avtalar med hushållningssällskap att för bolagets räkning fortsätta med sin hittillsvarande laboratorieverksamhet. Det torde enligt utskottets mening få ankomma på bolagets styrelse att besluta om hur verksamheten skall organiseras. Några närmare direktiv från riksdagens sida bör därför inte lämnas i anledning av nu nämnda motionsyrkanden.

Vad Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen föreslagit beträffande det under nionde huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till veterinärstyrelsen föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Med åberopande av det anförda och då utskottet även i övrigt biträder Kungl. Maj:ts i detta utlåtande behandlade förslag och uttalanden, hemställer utskottet

att riksdagen

1. antar förslag till *förordning om organiserad hälsokontroll av husdjur*,

2. a. bemyndigar Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga åtgärder för bildandet av ett halvstatligt aktiebolag för drift

av regionala veterinärmedicinska laboratorier efter de riktlinjer utskottet förordat,

b. lämnar motionerna I: 941 och II: 1078 samt II: 1079, sistnämnda motion såvitt avser hushållningssällskapens anknötning till den veterinärmedicinska laboratorieverksamheten, utan åtgärd,

3. avslår motionen I: 942,

4. lämnar motionen II: 1079, såvitt i övrigt är i fråga, utan bifall,

5. till *Veterinärstyrelsen* på driftbudgeten under nionde huvudtiteln för budgetåret 1969/70 anvisar ett förslagsanslag av 2 796 000 kr.,

6. till *Bidrag till främjande av juverhälsokontroll hos nötkreaturen* på driftbudgeten under nionde huvudtiteln för budgetåret 1969/70 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,

7. till *Teckning av aktier i aktiebolag för drift av veterinärmedicinska laboratorier* på kapitalbudgeten för budgetåret 1969/70 under fonden för statens aktier anvisar ett investeringsanslag av 624 000 kr.,

8. bemyndigar fullmäktige i riksgäldskontoret att i överensstämmelse med vad utskottet i det föregående förordat ikläda staten garanti för lån till förenämnda bolag intill ett belopp av 520 000 kr.

Stockholm den 15 april 1969

På jordbruksutskottets vägnar:

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit

från första kammaren: herrar Mossberger (s)*, Hedström (s)*, Carl Eskilsson (m), Hermansson (cp)*, Magnusson (s), fru Hultell (m), herrar Skagerlund (fp), Manne Olsson (s), fru Margit Lundblad (s) och herr Annerås (fp)*;

från andra kammaren: herrar Persson i Skänninge (s), Antby (fp), Lundmark (s)*, Björk i Påarp (s), Persson i Heden (cp)*, Fridolfsson i Rödeby (s)*, fru Sundström (s), herrar Nygren (s), Hedin (m)* och Sundkvist (cp)*.

* Ej närvarande vid justeringen.